

sygn. akt XVII AmC 4353/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia SO Małgorzata Perdion-Kalicka

Protokolant: sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2012 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. uznaje za niedozwolone i zakazuje (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści „**Wszystkie reklamacje dotyczące przebiegu Konkursu należy zgłaszać [...] nie później niż w ciągu 7 dni, licząc od dnia publikacji listy zwycięzców w danej edycji konkursu na stronie(...)**”;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz (...) w W. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje pobrać od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony;

IV. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygn. akt XVII AmC 4353/12

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł pozew przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. o uznanie za niedozwolone postanowienia wzorca umownego o treści "Wszystkie reklamacje dotyczące przebiegu Konkursu należy zgłaszać (...) nie później niż w ciągu 7 dni, licząc od dnia publikacji listy zwycięzców w danej edycji konkursu na stronie (...)", zawartego w pkt. 7.1.1 Regulaminu konkursu „Bierzesz antybiotyki weź synbiotyki (...)”^(®) i zakazanie wykorzystywania go w obrocie z konsumentami.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zorganizował konkurs promocyjny, w oparciu o regulamin konkursu zawierający m. in. objęte pozwem postanowienie – które, w ocenie powoda, stanowi niedozwoloną klauzulę, gdyż wskazany w tym postanowieniu siedmiodniowy termin na

złożenie przez konsumenta reklamacji jest zbyt krótki, co powoduje, że konsumenci w konkretnych sytuacjach będą rezygnować ze składania reklamacji.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o odrzucenie pozwu – ewentualnie o oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej kosztów sądowych na rzecz strony pozwanej. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwany wskazał, że w rozpatrywanym przypadku znajdzie zastosowanie instytucja tzw. „prawomocności rozszerzonej” uregulowana przez ustawodawcę w art. 479⁴³ k.p.c. Klauzule o hipotezach takich samych jak ta, którą zawiera zaskarżone postanowienie zostały już uprzednio wpisane do Rejestru Klauzul Niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK, wobec czego postępowanie należy umorzyć w oparciu o przepis art. 199 §1 pkt. 2 k.p.c. Nadto pozwany podniósł zarzut braku legitymacji procesowej strony powodowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwany (...) Sp. z o.o. w W. prowadzi działalność gospodarczą, w zakresie której, zorganizował konkurs pod nazwą „Bierzesz antybiotyk weź synbiotyki (...)”^(®). Konkurs prowadzony był w oparciu o postanowienia wzorca umownego o nazwie Regulamin Konkursu „Bierzesz antybiotyk weź synbiotyki (...)”^(®). W pkt. 7.1.1 Regulaminu znajduje się postanowienie o treści „Wszystkie reklamacje dotyczące przebiegu Konkursu należy zgłaszać (...) nie później niż w ciągu 7 dni, licząc od dnia publikacji listy zwycięzców w danej edycji konkursu na stronie(...)”. Zgodnie z treścią pkt. 3.1 Regulaminu, konkurs trwał od dnia 14 lutego 2012 r. do dnia 31 marca 2012 r.

Powyższy stan faktyczny był niesporny pomiędzy stronami.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawartej z konsumentem nie uzgodnione z nim indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i w konsekwencji rażąco naruszają jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Uznanie zatem konkretnego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z praktyki stosowania z konsumentami wymaga stwierdzenia, że spełnia ono łącznie następujące przesłanki:

1. nie zostało uzgodnione indywidualnie z konsumentem, czyli zostało narzucone konsumentowi,
2. nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,
3. ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
4. ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta.

Badanie abuzywności klauzul, które ma miejsce w postępowaniu przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dokonywane na podstawie art. 479³⁶ - 479⁴⁵ k.p.c., ma charakter badania abstrakcyjnego, w oderwaniu od łączącej strony umowy. Oznacza to, że Sąd ogranicza się w tym postępowaniu tylko do badania postanowienia wzorca, które nie dotyczy głównych świadczeń stron, w kierunku jego zgodności z dobrymi obyczajami i naruszania interesu konsumentów. W szczególności Sąd nie bada czy dane postanowienie wzorca było narzucone konsumentowi, bowiem rozważania w tym kierunku są możliwe jedynie w odniesieniu do umów już zawartych w oparciu o wzorec, i są analizowane przez sądy powszechne w razie zaistnienia indywidualnego sporu na tle konkretnej zawartej umowy. Natomiast w odniesieniu do wzorców umów analizowanych abstrakcyjnie kwestia ta nie podlega rozpatrywaniu, gdyż już samej istoty wzorców umów lub regulaminów wynika, że są to uregulowania wykreowane jednostronnie przez przedsiębiorcę i które są narzucane konsumentowi a zawarcie umowy w oparciu o nie ma charakter adhezyjny

Wobec tego, że klauzula nie dotyczy także głównych świadczeń stron, to przedmiotem badania Sądu stała się jej ewentualna sprzeczność z dobrymi obyczajami, jak również ustalenie, czy ukształtowane nią prawa i obowiązki stron nie naruszają rażąco interesów konsumenta.

Należy wskazać, że „dobre obyczaje” to reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać więc działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające na niekorzyść od przyjętych standardów postępowania. Pojęcie „interesów konsumenta” należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny. Mogą tu bowiem wejść w grę także inne aspekty, jak choćby zdrowia konsumenta (i jego bliskich), jego czasu zbędnie traconego, dezorganizacji toku życia, przykrości, zawodu itp.

Dokonując analizy zakwestionowanej klauzuli umownej, Sąd stwierdził, że pozostaje ona w sprzeczności z dobrymi obyczajami i w konsekwencji rażąco narusza interesy konsumentów.

W świetle zakwestionowanej klauzuli, konsument biorący udział w zorganizowanym przez przedsiębiorcę konkursie jest uprawniony do składania reklamacji dotyczących jego przebiegu w terminie 7 dni od dnia publikacji listy zwycięzców na stronie internetowej. Termin siedmiodniowy jest w tym przypadku terminem rażąco krótkim. Zgodnie z regulaminem reklamacja dotycząca przebiegu konkursu musi zostać złożona na piśmie i zawierać imię, nazwisko i dokładny adres uczestnika, jak również dokładny opis i powód reklamacji. Oczywistym jest, że w wielu przypadkach konsument będzie miał problem z zebraniem dowodów i uzasadnieniem swojej reklamacji, co uczyni prawo do reklamacji iluzorycznym. Jednocześnie przedsiębiorca w pkt. 7.1.3. regulaminu zastrzega dla siebie termin 14 – to dniowy na rozpatrzenie złożonych reklamacji i w 7.1.4. dodatkowo termin 7 –dniowy na poinformowanie konsumenta o sposobie załatwienia reklamacji. Z powyższego wynika oczywista dysproporcja na korzyść przedsiębiorcy, który zastrzegł sobie łącznie 21 dni na rozpatrzenie reklamacji i poinformowanie konsumenta o swojej decyzji, podczas gdy przyznał konsumentowi jedynie 7 –dniowy termin na sformułowanie reklamacji i jej zgłoszenie. Ta dysproporcja praw i obowiązków w sposób oczywisty pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami i w sposób rażący narusza interesy konsumenta - dlatego Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami zakwestionowanej w pozwie klauzuli umownej na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w odpowiedzi na pozew przez pozwanego należy stwierdzić, że w rozpatrywanym przypadku nie zachodzi sytuacja prawomocności rozszerzonej, o której mowa w art. 479⁴³ k.p.c. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 października 2008 r. sygn. akt III CZP 80/08 wskazał, że rozszerzona skuteczność wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone nie wyłącza możliwości wytoczenia powództwa przez tego samego lub innego powoda przeciwko innemu przedsiębiorcy, niebiorącemu udziału w postępowaniu, w którym zapadł wyrok, stosującemu takie same lub podobne postanowienia wzorca, jak wpisane do Rejestru Klauzul Niedozwolonych. Sąd w orzekającym w niniejszej sprawie składzie w pełni podziela wskazane wyżej zapatrywanie Sądu Najwyższego. Sądowi wiadome jest z urzędu, że w Rejestrze Klauzul Niedozwolonych prowadzonym przez Prezesa UOKiK zostały uprzednio wpisane klauzule o hipotezach identycznych z zaskarżoną pozwem, jednakże były one stosowane przez innych niż pozwany przedsiębiorców, dlatego wytoczenie powództwa przeciwko pozwanemu jest w tym przypadku dopuszczalne.

Nietrafny jest także argument pozwanego, że występujące po stronie powodowej stowarzyszenie nie posiada legitymacji procesowej do wytoczenia powództwa. Zgodnie z art. 479³⁸ §1 k.p.c. powództwa w sprawach o uznanie wzorca umownego za niedozwolone mogą wytaczać m. in. organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów. Jak wynika z załączonego do akt sprawy odpisu aktualnego z KRS do celów statutowych stowarzyszenia występującego po stronie powodowej należy m. in. ochrona praw i interesów konsumentów. Wobec powyższego w ocenie Sądu (...) posiada legitymację procesową do wytaczania powództw w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Sąd nie uwzględnił również wniosku pozwanego o połączenie wszystkich skierowanych przeciwko niemu postępowań w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone do jednego postępowania, ponieważ uznał, że każdy z wniesionych pozwów wymaga odrębnej oceny. Dodatkowo z punktu widzenia ekonomii procesowej połączenie wszystkich dotyczących pozwanego spraw do jednego postępowania jest nieistotne - połączenie spraw jest czynnością czysto techniczną i nie powoduje powstania jednej nowej sprawy, co powoduje brak zmian również w zakresie kosztów sądowych.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.. W myśl art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. koszty te stanowiły koszty zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł określonej w § 14 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Opłatę sądową w wysokości 600 zł, od wniesienia której powód był zwolniony, Sąd postanowił obciążyć pozwaną na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 oraz art. 113 ust. 4 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ § 1 k.p.c., obciążając kosztami pozwaną.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka